

Місячний Економічний Моніторинг України

№257, червень 2026 року

Резюме

- За оцінкою ІЕД, реальний ВВП зріс на 0,9% дпр у травні 2026 року.
- У травні Україна імпортувала 398 тис. МВт-год, що на 29% менше ніж у квітні. Експорт електроенергії збільшився у 2,8 раза порівняно з квітнем – до 94 тис. МВт-год.
- Станом на 11 червня в підземних сховищах газу України зберігалось 6,95 млрд м³ природного газу (+18% дпм). Сховища заповнені на 22,8%
- За січень–травень 2026 року морськими портами України оброблено 35 млн т вантажів.
- В травні залізницею перевезено 3,12 млн т зернових, що на 5,8% більше порівняно з квітнем і є максимальним місячним показником від початку поточного року.
- Імпорт товарів у травні зріс на 23% до 8,3 млрд дол. США на фоні сповільнення імпорту енергоносіїв.
- МВФ та Україна досягнули домовленості на рівні персоналу про перший перегляд Програми розширеного фінансування, хоча Україна не виконала всі структурні маяки.
- Верховна Рада України ратифікувала Меморандум про позику в межах Ukraine Support Loan. Бюджетна підтримка в межах допомоги буде надана відповідно до чітко визначених індикаторів Плану України, який було змінено, та визначених індикаторів Програми макрофінансової допомоги.
- У травні інфляція сповільнилась до 8,2% дпр через обмеження зростання цін на паливо та молочні продукти стриманим попитом а також високу базу травня 2025 року
- НБУ залишив облікову ставку на рівні 15% річних попри прискорення інфляції на фоні зниження напруги у Перській затоці та очікуваного надходження зовнішньої допомоги.

ВВП та реальний сектор: Реальний ВВП зріс на 0,9% дпр в травні

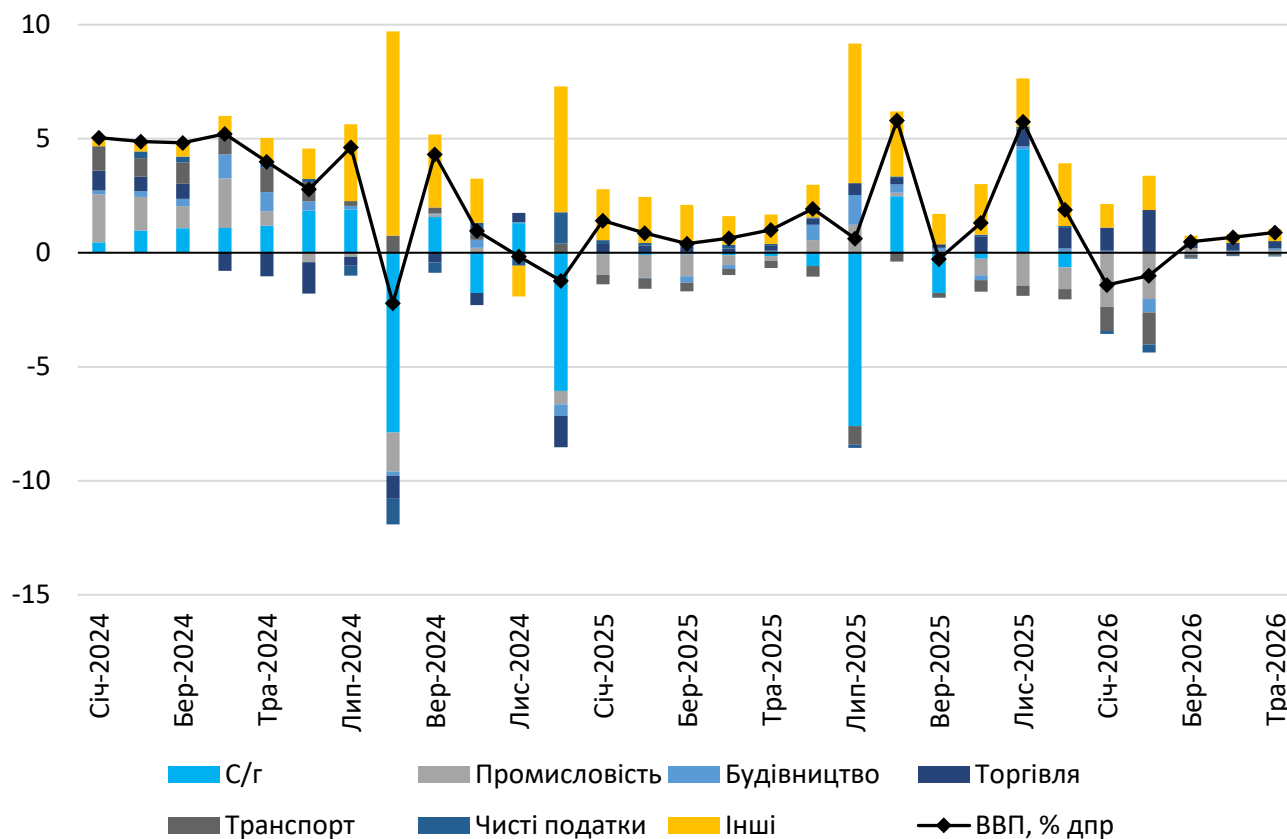
Держстат. За даними Держстату, реальний ВВП у першому кварталі 2026 року скоротився на 0,6% дпр. У сільському господарстві, яке в першому кварталі відображає лише тваринництво, додана вартість залишилась практично на рівні минулого року (+0,1% дпр). Валова додана вартість (ВДВ) у добувній промисловості збільшилася на 2% дпр завдяки вищому видобутку газу. Ймовірно, машинобудування, пов'язане з обороною, було основною причиною зростання ВДВ у переробній промисловості на 1,9% дпр, попри проблеми з доступом до електроенергії. ВДВ у виробництві та розподіленні електроенергії і газу скоротилася на 15,2% дпр. Вище споживання сприяло зростанню доданої вартості торгівлі на 5,5% дпр, ймовірно, через збільшення закупівель побутової техніки та обладнання для пом'якшення наслідків відсутності електроенергії. Економічна активність у транспорті скоротилася на 9,4% дпр.

У квітні випуск добувної промисловості зріс на 8,9% дпр завдяки вищому видобутку газу. Зростання індексу виробництва у переробній промисловості сповільнилося до 1,1% дпр у квітні з 6,2% дпр у березні. Виробництво у металургії та фармацевтиці скоротились, тоді як машинобудування, ймовірно пов'язане з обороною, різко зросло. Падіння у виробництві та розподіленні електроенергії і газу майже не змінилося і становило 10,7% дпр. Приріст обороту роздрібної торгівлі сповільнився до 7,8% дпр у квітні з 12,8% дпр в березні.

Оцінка ІЕД. ІЕД оцінює, що реальний ВВП у травні зріс на 0,9% дпр, тоді як оцінку зростання за квітень було переглянуто до 0,7% дпр. Кращий доступ до електроенергії підтримав розвиток переробної промисловості. Ми оцінюємо зростання реальної ВДВ у переробній промисловості на 2% дпр. Водночас добувна промисловість зростає за оцінкою на 6% дпр, оскільки видобуток газу зростає надалі, незважаючи на руйнування видобутку російськими дронами та ракетами. Виробництво електроенергії та розподіл газу, за нашою оцінкою, скоротилися на 6,5% дпр.

Зростання реальної ВДВ у торгівлі оцінюється на рівні 4,8% дпр, що відображає збільшення попиту. Падіння реальної ВДВ у транспорті, за оцінкою, сповільнилося до 4,2% дпр з низької бази минулого року. Будівництво, ймовірно, зросло приблизно на 5% дпр.

Рисунок 1: Внески до реального ВВП, в.п.

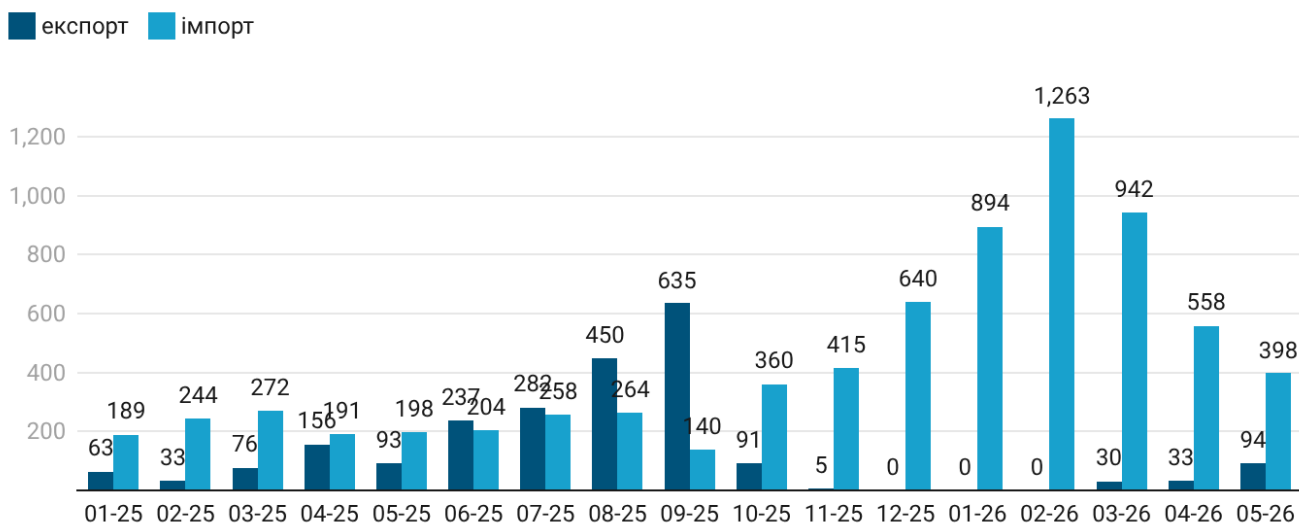
Джерело: оцінка ІЕД

Енергетика: Зростають тарифи на передачу електроенергії

Електроенергія. У травні три атомні енергоблоки перебували в планово-попереджувальних ремонтах, а генерація гідроелектростанціями була нижчою за очікуваний рівень через низький паводок. Низьким був і виробіток електроенергії тепловими електростанціями через пошкодження внаслідок російських атак. Попри це, у травні в енергосистемі не спостерігалось дефіцитних годин, бо сонячна генерація та імпорту покривали зниження виробітку іншими видами генерації.

У травні Україна імпортувала 398 тис. МВт-год, що на 29% менше ніж у квітні. Найбільша частка надходить з Угорщини (52%). Експорт електроенергії збільшився у 2,8 раза порівняно з квітнем – до 94 тис. МВт-год. Найбільші обсяги експорту, як і імпорту, традиційно припадають на угорський напрямок, який забезпечив 64% усіх поставок електроенергії за кордон у травні.

Рисунок 2: Експорт та імпорту електроенергії у 2025–2026 роках, тис. МВт-год

Примітка: Показники на основі даних про комерційні перетоки електроенергії до/з України. Дані митниці можуть відрізнятися від цих показників.

Джерело: ExPro

З 1 липня тариф на передачу електроенергії НЕК «Укренерго» зросте на 21,62% до 903,53 грн/МВт-год (без ПДВ). Тариф на передачу електроенергії для «зеленої» електрометалургії зросте на 42% до 535,97 грн/МВт-год.

Кабінет Міністрів оголосив конкурс на будівництво нових розподілених генеруючих потужностей. Ця ініціатива спрямована на підвищення енергетичної безпеки та зменшення дефіциту енергосистеми. Очікується, що всі об'єкти запрацюють до кінця 2027 року. Тендер передбачає будівництво маневрових електростанцій загальною потужністю 1 322 МВт за чотирма регіональними лотами: 250 МВт у Києві, Чернігівській області; 872 МВт у Сумській, Харківській та Полтавській областях; 100 МВт у Дніпропетровській області; 100 МВт в Одеській області. Підтримка надаватиметься за механізмом ринкової премії в години, коли ціна на електроенергію буде нижчою за вартість, визначену в тендері. Підтримка буде доступна лише в певні години пікового навантаження енергосистеми, коли очікується дефіцит потужності.

Газ. Внутрішній видобуток газу страждає від російських атак, але обсяги видобутку все ж зростають. Тому його достатньо для покриття попиту в міжсезоння, а решта закачується у сховища. Втім, обсяги постачання газу з-за кордону у чистому виразі в травні залишалися мінімальними через високу вартість імпорту, на відміну від минулого року, коли імпорту був доволі значним (33 млн м³ проти 29 млн м³ у квітні).

Станом на 11 червня в підземних сховищах газу України зберігалось 6,95 млрд м³ природного газу (доступного газу без урахування технічного), що на 18% більше, ніж станом на 11 травня. Сховища заповнені на 22,8%, що набагато більше порівняно з рівнем минулого року (8,2%).

Національне агентство з регулювання енергетики Молдови (ANRE) запровадило спеціальні умови для використання Трансбалканського маршруту в напрямку Молдова — Україна через

міждержавні точки з'єднання «Каушани» та «Гребеники». Постачальники та трейдери, які постачають природний газ цим маршрутом, отримають знижку 90% на плату за вхід до газотранспортної мережі Молдови для транзиту газу в Україну. Знижка розпочне діяти 1 жовтня 2026 року, на початку наступного газового року.

26 травня Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), затвердила перехід оператора підземних газосховищ АТ «Укртрансгаз» на стимулююче RAB-регулювання. Нова європейська модель набула чинності з 1 червня 2026 року та супроводжуватиметься зміною тарифів на закачування, зберігання та відбір природного газу.

Транспорт: Обсяги перевезень вантажів відновлюються

Морський транспорт. У травні РФ здійснила низку атак на портову інфраструктуру Одещини та цивільні судна, що прямували Українським морським коридором до портів Великої Одеси. Попри безпекові ризики, робота Українського морського коридору залишається стабільною. Станом на 4 червня ним перевезено 200 млн т вантажів, з яких 117,7 млн т — аграрна продукція. За січень–травень 2026 року морськими портами України вже оброблено майже 35 млн т вантажів. Перевезення зернових залізницею у напрямку морських портів у травні становили 2,62 млн т (+7,2% дпм).

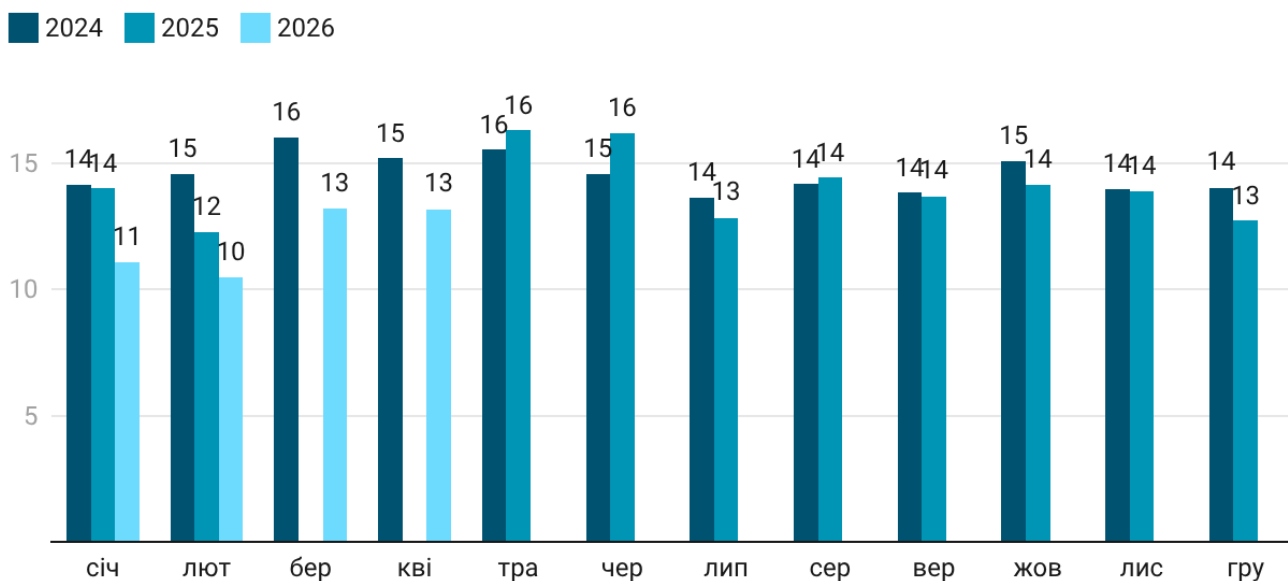
Українські порти продовжують нарощувати контейнерний трафік: за січень–квітень контейнерообіг зріс на 37%, а міжнародний контейнерообіг за участю ДП «Контейнерний термінал Одеса» у I кварталі 2026 року збільшився на 21,5%.

Найбільша контейнерна лінія світу Mediterranean Shipping Company (MSC) придбала 51% контейнерного терміналу TIS Container Terminal у порту «Південний». Це перший випадок прямого входження глобального морського перевізника в капітал українського контейнерного терміналу. Раніше ця частка терміналу належала одному з найбільших світових портових операторів, Dubai Port World. Її в квітні викупила TIS Group після посилення співпраці Dubai Port World з росією.

Україна також відновила експорт карбаміду морським шляхом до країн ЄС: у червні з порту «Чорноморськ» відправлено 12 тис. т продукції до Італії.

Залізничний транспорт. Росія посилила атаки на залізничну інфраструктуру, які дедалі частіше спрямовані на рухомий склад. Удари по локомотивах, вокзалах і приміських поїздах були у Харківській, Запорізькій та Сумській областях.

Рисунок 3: Залізничні вантажні перевезення, млн т

Джерело: Держстат

У квітні залізниця перевезла 13,18 млн т вантажу (-0,3% дпм). В травні залізницею перевезено 3,12 млн т зернових, що на 5,8% більше порівняно з квітнем і є максимальним місячним

показником від початку поточного року. З початку 2026 року обсяги перевезень зернових перевищили 14,5 млн т (+14,1% дпр).

Попри зростання окремих показників вантажних перевезень, фінансовий стан «Укрзалізниці» залишався складним. Компанія завершила I квартал 2026 року зі збитком майже 7,9 млрд грн, що перевищує річний збиток за весь 2025 рік. На цьому тлі тривали дискусії щодо можливого підвищення вантажних тарифів на 37–40%, проти чого виступили представники бізнесу через ризики зростання логістичних витрат і втрати конкурентоспроможності експорту.

Автомобільний транспорт. У квітні вантажівками перевезено 13,4 млн т вантажу (+29% дпр, +10% дпм).

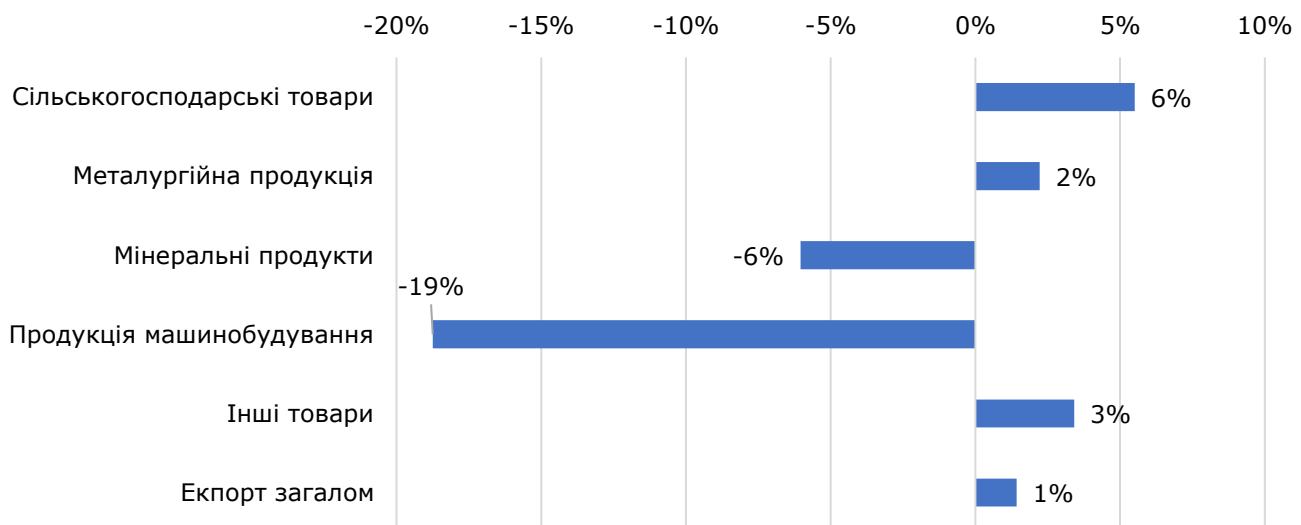
Продовжується лібералізація міжнародних автомобільних перевезень. Україна та Боснія і Герцеговина домовилися про запровадження з 2027 року «транспортного безвізу», що дозволить здійснювати двосторонні та транзитні вантажні перевезення без дозвільних документів. Також Україна та Туреччина погодили збільшення квот дозволів на міжнародні перевезення та розпочали роботу над впровадженням електронних дозволів, що має спростити адміністративні процедури для перевізників. Крім того, Україна підписала угоду TRACECA про Єдиний транзитний дозвіл, яка передбачає використання єдиного електронного документа для міжнародних перевезень країнами коридору Європа–Кавказ–Азія та має сприяти спрощенню транзитних процедур.

У сфері автобусних перевезень було оновлено правила організації міжнародних регулярних маршрутів, зокрема процедури погодження маршрутів і розгляду заяв перевізників. Також набрали чинності нові правила пріоритетного перетину кордону для швидкопсувної агропродукції в системі «єЧерга», що має сприяти скороченню часу очікування пріоритетної продукції на пунктах пропуску та зменшенню логістичних втрат експортерів.

Зовнішня торгівля: Імпорт продовжує стрімко зростати

Експорт в травні 2026 року зріс лише на 1,0% дпр до 3,7 млрд дол. США. Доларові обсяги експорт були дуже близькими до показників квітня та березня. Експорт аграрної продукції був дещо нижчим, ніж у березні та квітні через сезонне вичерпання запасів, але зріс на 6% дпр у річному виразі до 2,14 млрд дол. Це зростання, як і раніше пов'язане з відновленням експорту зернових після нижчих обсягів в січні та лютому, коли компанії стикались з браком доступу до електроенергії та проблемами логістики. Так обсяги експорту пшениці та кукурудзи в тоннах зросли на 15% та 27% дпр відповідно. Також аграрний експорт підтримували високі ціни на соняшникову олію та високий експорт ріпаку, ріпакової олії та м'яса у травні.

Рисунок 4: Динаміка експорту товарів у травні 2026 року, % дпр

Джерело: Власні розрахунки за даними Державної митної служби

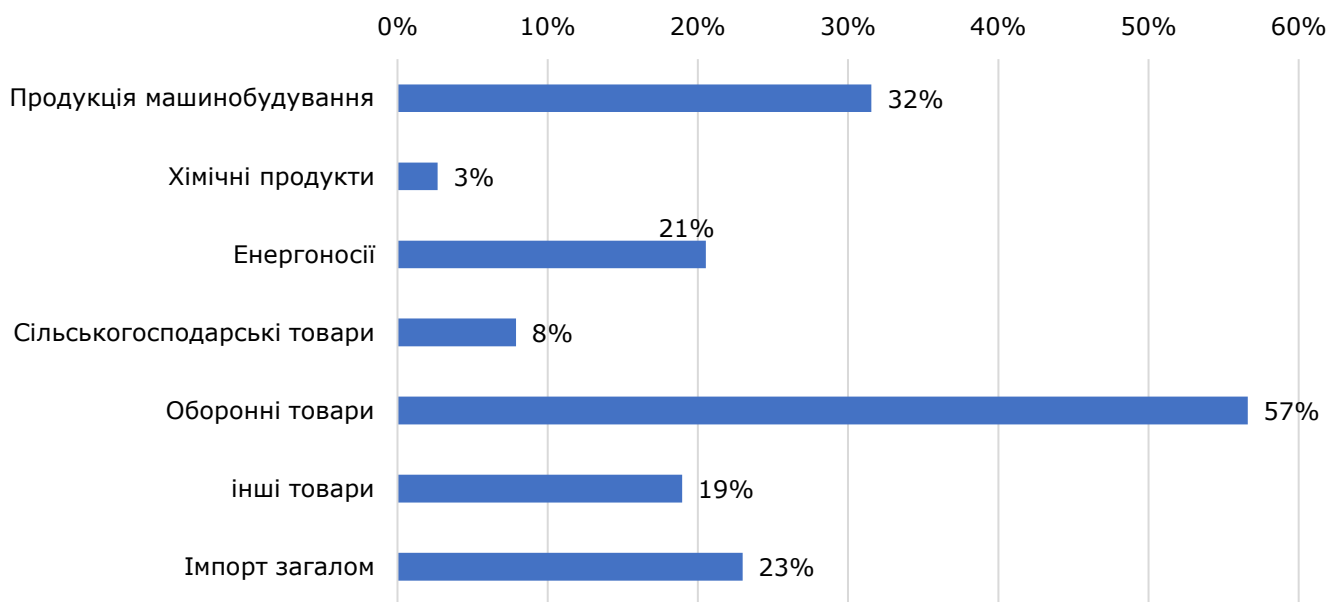
Експорт металургії зріс на 2% дпр до 417 млн дол., що було найвищим показником цього року. Зростання як і раніше стримувало запровадження СВМ в ЄС. У травні різко зріс експорт напівфабрикатів зі сталі за рахунок зменшення експорту прокату. Також на 12% дпр знизився

експорт продукції машинобудування з високої бази порівняння. При цьому, він був одним із найбільших за останні 11 місяців. В свою чергу, експорт мінеральної продукції скоротився на 8% дпр через падіння експорту залізної руди в тонах та ціни експорту. Падіння експорту руди частково компенсувалось енергетичним експортом (нафти, газу та електроенергії), що може пояснюватись сприятливими цінами закордоном. Експорт інших товарів дещо зріс.

Імпорт товарів у травні зріс на 23% дпр до 8,3 млрд дол. США, але при цьому був найнижчим за три весняні місяці через скорочення імпорту хімічної продукції та енергоносіїв. Імпорт енергоносіїв був найнижчим за останні шість місяців, але зріс на 21% дпр у річ ному виразі. Імпорт нафтопродуктів в тоннах був одним із найнижчих за останні шість місяців на фоні істотних запасів та високих цін, але все ж зріс на 6% дпр. При цьому ціни на імпорт оновили рекорди та зросли на 73% дпр. Зростання імпорту енергоносіїв стримував низький імпорт газу, вугілля та електроенергії, хоча імпорт електроенергії зріс у річному виразі порівняно з низькою базою.

Імпорт продукції машинобудування був близьким до квітневого із зріс на 32% дпр через високий попит на компоненти БПЛА та автомобілі з боку сил обороти та безпеки. Імпорт енергетичного обладнання також залишався високим. Зокрема значно зріс у річному виразі імпорт оптоволоконних компонентів та акумуляторів (в 3,4 та 2,05 рази відповідно). Відновлювався імпорт автомобілів після скасування пільг на імпорт електромобілів, хоч і залишався нижчим за минулорічний. Зростання імпорту харчової та хімічної продукції було дуже стриманим у річному виразі, а зростання імпорту промислової продукції більш відчутним.

Рисунок 5: Динаміка імпорту товарів за основними групами у травні 2026 року, % дпр

Джерело: Власні розрахунки за даними Державної митної служби

Фіскальна політика: Визначено нові умови для отримання допомоги від ЄС

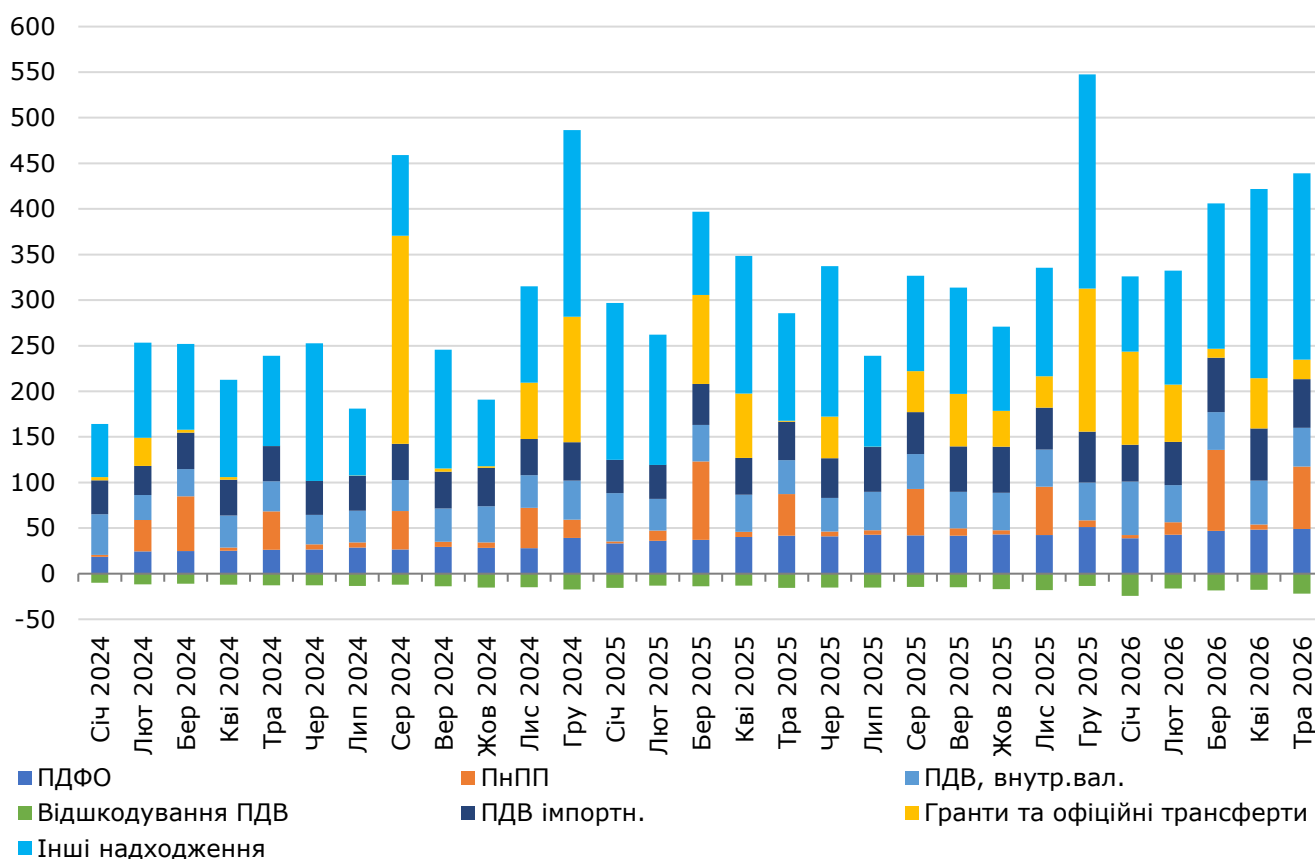
Доходи. За попередніми даними, доходи Державного бюджету в травні 2026 року зросли на 51,8% дпр до 417 млрд грн (у квітні – 409 млрд грн, у березні – 393 млрд грн) передусім завдяки вищим надходженням податку на прибуток підприємств, грантам, трансферту прибутку НБУ та доходам спеціального фонду.

Доходи загального фонду Державного бюджету становили 319 млрд грн і зросли на 55,7% дпр. Надходження податку на прибуток підприємств були рекордними — 68,6 млрд грн, що на 51,1% більше, ніж торік. Це, ймовірно, пояснюється вищими надходженнями ПнПП від банків та окремих секторів переробної промисловості. Гранти, зокрема позика ERA, були відносно невеликими — 21,7 млрд грн в еквіваленті, але все одно суттєво вищими, ніж у травні 2025 року, коли вони становили 0,8 млрд грн. Також НБУ спрямував до Держбюджету 73,1 млрд грн свого прибутку (таку ж суму складав трансферт і в квітні), що на 52,8 млрд грн.

Чисті надходження внутрішнього ПДВ скоротилися до 20,6 млрд грн через нижчі валові надходження внутрішнього ПДВ на рівні 42,6 млрд грн (-11,0% дпм, але все ще +14,7% дпр) та вищі відшкодування ПДВ на рівні 22 млрд грн (середній показник за попередні 12 місяців — 17,7 млрд грн). Доходи від ПДВ з імпорту скоротилися на 7,3% дпм, але зросли на 25,4% дпр до 57,3 млрд грн, що відображає зміни в обсягах імпорту.

Надходження від ПДФО, включно з військовим збором, що спрямовується до державного бюджету, зросли на 21,5% дпр до 48,9 млрд грн завдяки підвищенню середньої заробітної плати.

Рисунок 6: Доходи Державного бюджету, млрд грн

Джерело: Мінфін

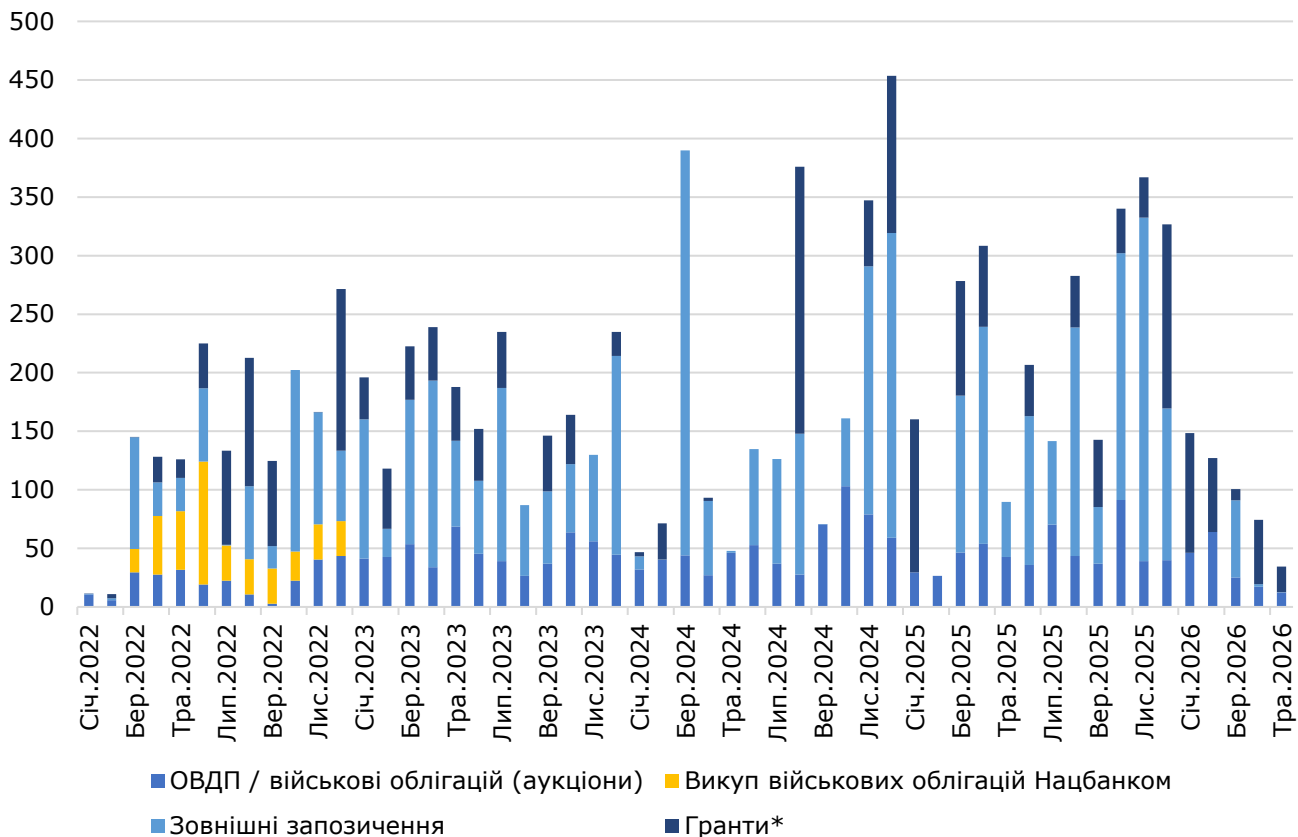
Фінансування: Фінансування бюджету за рахунок внутрішніх облігацій скоротилося до 12,4 млрд грн в еквіваленті, включно зі 100 млн дол. США валютних ОВДП. Середньозважена дохідність гривневих ОВДП дещо зросла до 15,74%, тоді як дохідність доларових ОВДП знизилася до 3,05%.

У травні Україна отримала лише близько 6 млн дол. США зовнішнього фінансування від МБРР у межах додаткового фінансування до SURGE. Водночас в червні очікуються рекордне фінансування, оскільки Україна має отримати кошти від ЄС за механізмом Ukraine Facility (2,75 млрд євро), а також велика ймовірність, що за Ukraine Support Loan (3,2 млрд євро). Так, парламент ратифікував Меморандум про взаєморозуміння з Європейською комісією щодо Ukraine Support Loan на суму 90 млрд євро: 30 млрд євро – бюджетна підтримка, 60 млрд євро – військова допомога. У 2026 році передбачено відповідно 16,7 млрд євро та 28,3 млрд євро. Ратифікований меморандум передбачає умови для надання бюджетної підтримки у 2026 році за програмою макрофінансовою допомогою, які стосуються системи управління публічними фінансами. Серед них податкові зміни, включно з тими, які передбачені в Програмі МВФ, зміни у внутрішньому та зовнішньому аудиті.

КМУ також вніс зміни до Плану України для частини фінансування, яка має надійти в межах Ukraine Support Loan за механізмом Ukraine Facility. 27 нових якісних і кількісних кроків, з яких 10 потребують змін до первинного законодавства. Найбільший блок нових зобов'язань

стосується верховенства права, боротьби з корупцією, AML/SEPA, корпоративного управління держпідприємствами, енергетичного регулювання та поступової інтеграції ринків.

Рисунок 7: Фінансування та гранти, які надійшли в державний бюджет, млрд грн

Примітка: * гранти є частиною доходів бюджету. Зовнішня допомога від ERA включена в гранти, якщо надходить від США через рахунок Світового Банку, та в позики, якщо надходить від інших партнерів.
Джерело: Мінфін

МВФ. МВФ та Україна досягли домовленості на рівні персоналу щодо першого перегляду Програми Механізму розширеного фінансування (Extended Fund Facility, EFF) та завершили консультації з Україною за Статтею IV статуту МВФ за 2026 рік. Україна виконала всі кількісні маяки, але лише два з трьох структурних маяків, причому із затримкою. Також невиконаний структурний маяк щодо оподаткування, ймовірно, відкладено на пізніший термін, але також буде підкріплено новими зобов'язаннями.

Поки що відсутній текст оновленого Меморандуму, оскільки Правління МВФ не ухвалило ще рішення про перегляд. Водночас прес-реліз чітко визначає, що фіскальна політика має здійснюватися відповідно до наявних фінансових обмежень і бути узгодженою з відновленням боргової стійкості. Очікуються подальші заходи в межах Органи влади мають не допустити перевищення видатків, бути готовими мобілізувати додаткові внутрішні доходи, визначити можливі компенсаторні заходи економії та бути готовими нарощувати внутрішнє фінансування.

Щодо енергетичного сектору йдеться про дорожню карту поступової лібералізації енергетичного ринку, яка має включати механізми соціального захисту для вразливих домогосподарств. Боротьба з корупцією залишається у фокусі.

Інфляція: Споживча інфляція сповільнилась до 8.2% дпр у травні

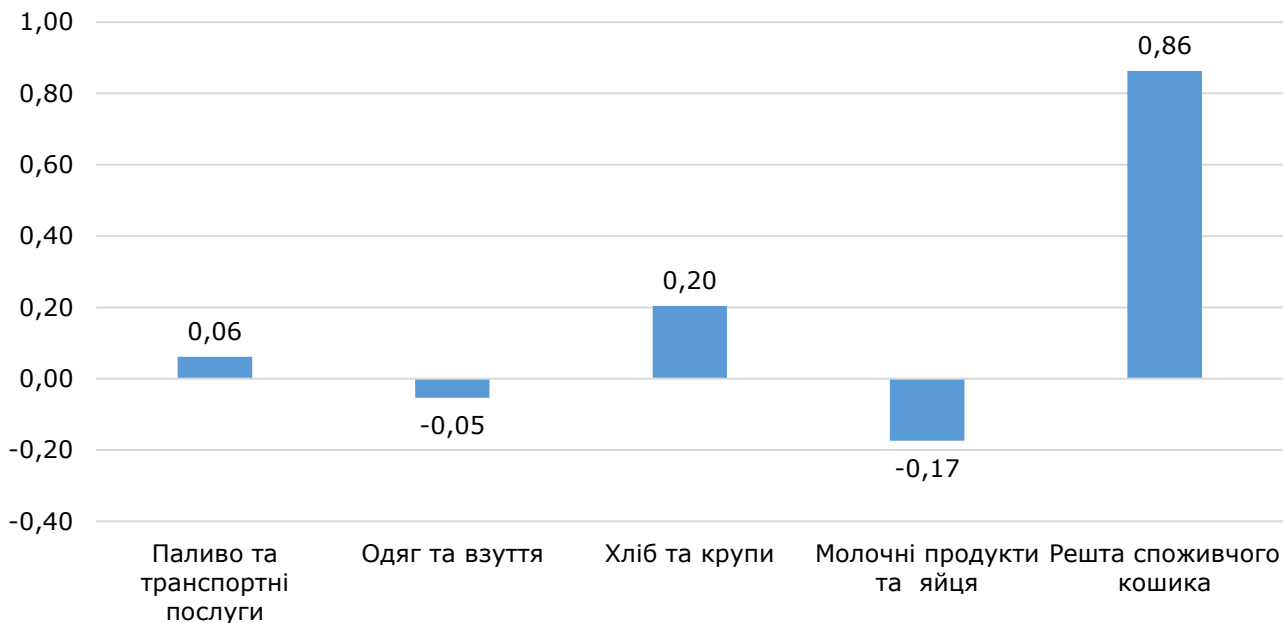
Споживча інфляція у травні сповільнилась до 8,2% дпр з 8,6% дпр у квітні. Це відображало стабілізацію цін на паливо у травні та високі місячні темпи зростання цін у травні 2025 року (зокрема через значне зростання цін на м'ясо та фрукти минулого року)

ІСЦ у травні зріс лише на 0,9% дпм, що стало найнижчим показником за чотири місяці. Це відображало стабілізацію цін на паливо та зниження цін на молочні продукти та яйця (на 3,1%

дпм). Ціни на паливо стабілізувались за рахунок зниження маржі мереж АЗС на фоні обмеженого споживчого попиту, а ціни на молочні продукти та яйця впали на фоні зниження закупівельних цін закордоном, сезонного зростання продуктивності та обмеженого внутрішнього попиту. Також дещо знизились ціни на одяг та взуття через сезонні чинники.

За вирахуванням разових і сезонних коливань цін інфляція надалі прискорилося у відповідь на додатковий тиск витрат і становила близько 1,1% дпм. Це було найвищим показником більш як за рік і відображало підвищення цін на широкий перелік товарів та послуг через високі транспортні витрати вже третій місяць поспіль та високі ціни на паливо для генераторів і ймовірно певне зростання інфляційних очікувань.

Рисунок 8: Внески до місячного зростання цін у травні 2026 року, в.п.

Джерело: Власні розрахунки на основі даних Держстату

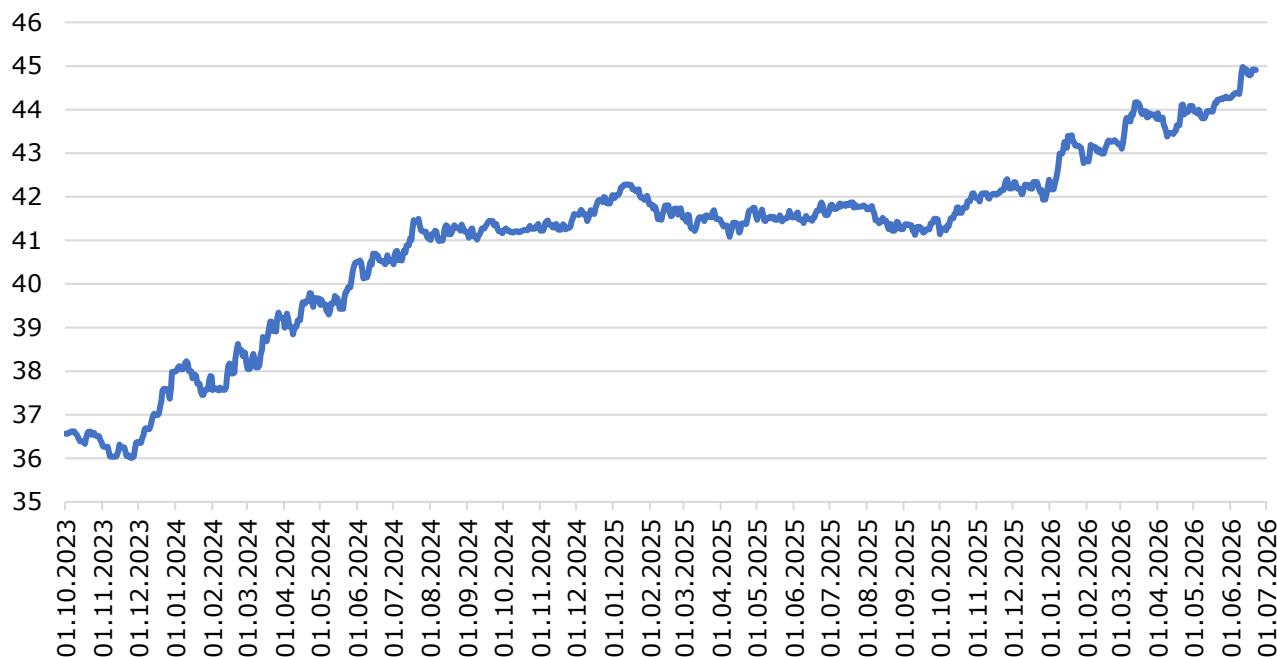
Обмінний курс та монетарна політика: Міжнародні резерви скоротились

Обмінний курс. Курс гривні ослабився до долара США за останні тижні і наблизився до психологічної позначки у 45 грн за долар. При цьому курс до євро був стабільнішим за рахунок посилення євро до долара. НБУ збільшив інтервенції до 4,1 млрд дол. США за чотири тижні, що закінчились 21 червня, а особливо в останні два тижні можливо для утримання курсу в межах 45 грн за долар. Це вище за середнє значення у 2026 році (3,6 млрд дол. США). Чистий попит на іноземну валюту з боку клієнтів банків зріс на фоні зменшення пропозиції зокрема через завершення посівної. Також дещо зріс чистий попит на готівкову іноземну валюту.

За підсумками травня міжнародні резерви скоротились до 45,7 млрд дол. з 48,2 млрд дол. США на кінець квітня. Це відображало продовження валютних інтервенцій НБУ, які становили 3,1 млрд дол. та мінімальне залучення валютних коштів урядом. Так, чисті залучення у донорів склали лише 106 млн дол після сплати за боргами, а чисті залучення від валютних ОВДП сягнули лише 92 млн. дол. Як наслідок покриття резервами майбутнього імпорту товарів і послуг за оцінкою НБУ впало до 4,7 місяців імпорту. Втім очікується значне зростання резервів у червні за рахунок зовнішньої допомоги, що ймовірно перекриє їх падіння у квітні-травні.

Монетарна політика. НБУ 18 червня зберіг облікову ставку на рівні 15,0% річних. Регулятор відмітив, що рівень інфляції перевищив його квітневий прогноз за рахунок високих вторинних ефектів цін на енергоносії та збереження високих військових ризиків для інфляції. Тому НБУ сигналізував значну ймовірність підвищення ставки на наступному засіданні НБУ з монетарної політики. Втім у червні було прийняте рішення зберегти ставку незмінною на фоні зниження напруженості у Перській затоці та більшу визначеність щодо зовнішнього фінансування України.

Рисунок 9: Офіційний курс гривні до долара США (грн за долар)

Джерело: НБУ

Контакти:

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
E-mail: institute@ier.kyiv.ua
<http://www.ier.com.ua>

Застереження

Ця публікація була підготовлена Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій. Її зміст є виключною відповідальністю Інституту економічних досліджень і політичних консультацій. МЕМУ має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-яких збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.